

T.C. YARGITAY
22. Hukuk Dairesi

Esas No. 2017/24083 İlgili Kanun/Madde:
Karar No. 2019/17185 4857S. İşK/41
Tarihi: 25.09.2019

- **PRİM İLE FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİNİN AYNI ŞEY OLMADIĞI**
- **KÖK ÜCRET ARTI PRİM USULÜ İLE ÇALIŞILAN İŞYERLERİNDE FAZLA ÇALIŞMANIN KÖK ÜCRETE İSABET EDEN KISMININ ÖDENMEDİĞİNİN KABULÜNÜN GEREKMESİ**
- **FAZLA ÇALIŞMANIN AYLIK SABİT ÜCRET KISMININ 1,5 PRİME İSABET EDEN KISMININ 0,5 İLE ÇARPILARAK HESAPLANMASININ GEREKMESİ**

• **ÖZETİ** Öncelikle, Dairemiz uygulamasına göre, prim ile fazla çalışma ücreti birbirinden farklı ödemeler olup,

davacıya yapılan prim ödemelerinin hesaplanan fazla çalışma ücretinden mahsubu suretiyle sonuca

gidilmesi mümkün değildir.

Davacının aylık sabit ücret + satış sayısına bağlı prim karşılığında çalıştığı anlaşılmaktadır. Dairemiz

uygulamasına göre sabit ücret + satışa bağlı prim üzerinden çalışan işçiye fazla mesai alacağının sabit

ücret bakımından ödenmediği, prime karşılık olarak da zamsız kısmının ödendiği kabul edilmektedir. Bu

durumda fazla mesai alacağının hesaplanmasında yapılması gereken, aylık sabit ücret kısmının 1,5

arpanı ile, prim karşılığının ise 0,5 katsayısı ile çarpılarak sonuca ulaşmaktır. Mahkemece, fazla mesai

ücreti hesaplamasında açıklanan bu hususlara dikkat edilerek karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde

sonuca gidilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Taraflar arasında görölen dava sonucunda verilen kararın, temyizden incelenmesi taraf vekillerince istenilmekle, temyiz taleplerinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünöldü:

Davacı isteminin özetini:

Davacı vekili, müvekkilinin iř sözleşmesine haklı sebeple son verdiğini ileri sürerek kıdem tazminatı ile diğer bir kısım işçilik alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalının cevabının özetini:

Davalı vekili, davanın reddini talep etmiştir.

Mahkeme kararının özetini:

Mahkemece, yapılan yargılama sonucunda yazılı gerekçeyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Temyiz:

Karar, taraf vekillerince temyiz edilmiştir.

Gerekçe:

1-Dosyadaki yazılara, toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, tarafların aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2-Taraflar arasındaki uyuşmazlık, davacının fazla mesai alacağının hesabı noktasındadır.

Mahkemece "davalı işyerinde prim uygulaması mevcuttur. Bu nedenle fazla mesai çalışmaları yasal mevzuat ve içtihatlarla göre normal saat karşılığı ödenmiş sayılarak bilirkişi tarafından hesaplanan toplam fazla mesai çalışma ücretinden prim uygulaması nedeniyle ödenmiş kabul edilen 2/3 lük kısmı dışlandıktan sonra ödenmeyen fazla mesai çalışmasının zamlı kısmı brüt 1874,00TL tespit edilmiştir. Ancak davalı tarafça bu talebe ilişkin çalışma ücretlerinin ödendiğinin ispatlanamadığı, bu nedenle davacının bilirkişinin raporunda hesaplaması yaptığı miktar üzerinden prim uygulaması nedeniyle

normal çalışma saatleri dışlandıktan sonra kalan ödenmeyen zamlı kısım için hayatın olağan akışı ve yapılan işin mahiyeti gereği sürekli aynı şekilde çalışma yapmanın idari izin, rapor dışındaki tedavi-muayene, ailevi mazeretler, geç kalma, erken çıkma durumları nedeniyle mümkün olamayacağı hususunu dikkate alan Yargıtay içtihatları uyarınca takdiren 1/3 oranında hakkaniyet indirimi " yapılmak suretiyle fazla mesai alacağı kabul edilmiştir.

Öncelikle, Dairemiz uygulamasına göre, prim ile fazla çalışma ücreti birbirinden farklı ödemeler olup, davacıya yapılan prim ödemelerinin hesaplanan fazla çalışma ücretinden mahsubu suretiyle sonuca gidilmesi mümkün değildir.

Davacının aylık sabit ücret + satış sayısına bağlı prim karşılığında çalıştığı anlaşılmaktadır. Dairemiz uygulamasına göre sabit ücret + satışa bağlı prim üzerinden çalışan işçiye fazla mesai alacağının sabit ücret bakımından ödenmediği, prime karşılık olarak da zamsız kısmının ödendiği kabul edilmektedir. Bu durumda fazla mesai alacağının hesaplanmasında yapılması gereken, aylık sabit ücret kısmının 1,5 çarpanı ile, prim karşılığının ise 0,5 katsayısı ile çarpılarak sonuca ulaşmaktır. Mahkemece, fazla mesai ücreti hesaplamasında açıklanan bu hususlara dikkat edilerek karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde sonuca gidilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

3-Fazla mesai ücreti yukarıda anlatıldığı şekilde hesaplandıktan sonra, imzasız bordrolarda dışlama yapılmamalı, bordrolarda tahakkuk bulunmasına rağmen bordroların imzasız olması halinde ödendiği tespit edilen miktarlar yapılan hesaplamadan mahsup edilmelidir.

4- Yine ulusal bayram ve genel tatil alacaklarına ilişkin olarak, imzasız bordrolarda fazla mesai adı altında ancak fazla mesai ücretinin haricinde bir kısım ödeme yapıldığı gözüktüğünden, bordrolardaki tahakkuklara bakılarak hangi ödemenin fazla mesai ücreti, hangisinin de ulusal bayram ve genel tatil alacağı olduğu belirlenmeli, bu ödemeler ilgili alacaktan mahsup edilmelidir.

5-Mahkemece asgari geçim indiriminin reddine karar verilmiş ise de, 2015 yılı Haziran ayı bordrosundaki tahakkukun ödendiğine ilişkin banka kaydı olmadığından bu dönem için asgari geçim indirimi hesaplanmalıdır.

6-Yıllık ücretli izin kartı ile yıllık izin talep formları uyumlu ancak izin kartında davacının imzası olmayıp, yıllık izin talep formunda davacının imzası yer almaktadır. Davacının izin kartı ile uyumlu olup imzasının yer aldığı izin talep formundaki günler yıllık izin ücreti hesabında dikkate alınmalı, izin kartı ile uyumlu olup davacı imzası taşımayan yıllık izin talep formları da davacı asıla sorularak izin ücreti yeniden değerlendirilmelidir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen sebeplerden **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgililere iadesine, 25.09.2019 tarihinde oybirliği ile karar verildi.